

ንዑሉድካ ብሕሳብ/ ቁፅሪ ትምህርቲ ምሕጋዝ

ቅድሚያ ቤት ትምህርቲ - ካልአይ ክፍለ

ነፍሲ ወከፍ
ዕድል፣
ንነፍሲ ወከፍ
ህጻን

ብሓባር ኾንካ ኣብ ገዛ ሕሳብ/ቁፅሪ ትምህርቲ ምስራሕ

ብናይ ሕጻን ዕቤት ናይ ስድራታት ጽልዎ ተፅእኖ ንብዙሕ ግዜ ክጸንሕ ይኽእል። ውላድካ ኣብ ቤት ትምህርቲ ከማሃር ብምድጋፍን ኣብ ገዛ' ውን ንክጽንዕ ብምሕጋዝ ዓቢ ለውጢ ክተምጽኡ ትኽእል።

ውላድካ ኣብ ቤት ትምህርቲ ዝወስዶ ናይ ቁፅሪ ትምህርቲ ካብ ንሱም ተማሃርኩሞ ፍሉይ ከመሰለኹም ይኽእል፤ ይኹን' እምበር ሕጂ' ውን ንውላድኹም ብዝተፈላለየ መንገዲታት ምሕጋዝ ከምዝኽእል እዩ።

እዚ ጽሑፍ ወረቐቲ፤ ንውላድካ ዝኸውን ናይ ቁፅሪ ትምህርቲ ብጸወታን ብማዕልታዊ እንቅስቃሴ ኣቢሉ ዝርኽበሉ መንገዲ የፋልጥ እዩ።

በዘም ዓይነት ምንቅስቃሴ ውላድካ ምስታፍ ብጣዕሚ ኣገዳሲ ከምዝኾነን ተሳትፎ ብናቶም ቀዳማይ ቋንቋን ብ እንግሊዝኛ ዝተኣማመኑ እንተኾይዮም ተሳትፎ ምግባር።

ናይ ውላድካ መምህር

ናይ ውላድካ ቁጽሪ ትምህርቲ ክዕለት ንከማሓየሽ ብከመይ ከምትሕግዝ ናይ ውላድካ መምህር መምህር ክሕብረካ ይኽእል። ምስቲ መምህር ክትዘራረቡ ትኽእል ሓደሓደ ኣረሲታት ውሽጢ ዝካተት፡

- ንናይ ውላድካ ቁጽሪ ትምህርቲ ኣሰራርሓ ክዕለት ደረጃ
- ብቁጽሪ ትምህርቲ ኣሰራርሓ ናይ ውላድካ ቅድሚት ዕለማን ነዘም ክፍጽም ብከመይ ጌርካ ንውላድካ ከምትሕግዝ።
- ንውላድካ ጸገም ዝኾነ ለም ክትሕግዝ ትጥቀመሉ ትኽእል ናይ ኣሰራርሓ ሜላ።

ኣብ መስመር መረዳእታ መውሃቢ

ኣብ ገዢኹም ኮምፕዩተር፣ ብናይ ከባቢ ቤት መጽሓፍ ወይካዓ ብናትኹም ቤት ትምህርቲ ኮምፕዩተር ኾይንካ ዓቢ ናይ ትምህርቲ መገልገል ብቀሊሉ ንክተራኹብ ብኪክቶሪያ መንግሥቲ ሓዳሽ መራኽቢ - ቀዳማይ / Connect-Primary ዌብሳይት ከምዝኽእል እዩ።

ንቀዳማይ ደረጃ ተማሃሮ ኣብ ቀዳማይ ብርኪ ዌብሳይት፡ <http://www.education.vic.gov.au/primary> ክፈትካ ምርኣይ።

ኣብ መራኽቢ - ቀዳማይ / Connect-Primary ዌብሳይት ዘሎ ፕሮግራማት ንሕጻውንቲ ዝሰማማዑ ንምዃኑ ብመማሃራን ምቁጽጻር ይግበረሉ እዩ።

ኣስተውእል፡ ብናይ መራኽቢ - ቀዳማይ / Connect-Primary ዘይተመዘገበ ካልእ ዌብሳይት እንተጠቀምካ ንደሕንነትካ ብሕታዊ ዝኾነ መረዳእታ ክትህብ የብልካን፤ እዚ ' ውን ከም ናትካ መሉእ ስም፣ ቤት ትምህርቲ፣ ስልኪ ቁፅሪ ወይካዓ ኣድራሻ ኣብ መስመር ንዘይትፈልጦ ሰብ ምሃብ የብልካን።

ኣብ ቤት ትምህርቲ ናይ ውላድካ ምህር ከመይ ከምዝኾነ ሓበሬታ ዝህብ ኣልትራኔት / Ultranet ዝተብሃለ ኣብ መስመር ሓዳሽ ኣሰራርሓ እዩ። እዚ ኣብ መሉእ መምሕድዳር ንተማሃሮ፣ ወለዲን መማሃራን ቢንተርኔት ክጥቀመሉ ድሕንነቱ ዝተሃለዎ እዩ። ኣብ ኣልትራኔት / Ultranet ዌብሳይት ፡ www.education.vic.gov.au/about/directions/ultranet/benefits/parents.htm ምርኣይ።

ብምዕዳግ ጸወታ

- ምግቢታትን ኣስቤዛታት ምእካብን ንናተን ዋጋ ምልጣ።
- ብከመይ ከምንኸፍል ማለት ብወረቀት ገንዘብን ሳንቲማት ስለምዃኑ ምዝራብ።
- ካብ ሹቅ ኣቅሑት ንምእዳግ መጻወቲ ገንዘብ ምጥቃም።
- ከምዘለዎ ምጣን (ካብ ነዊሕ ክሳብ ሓጺር) ወይካዓ ብዘውጽኦ ዋጋ (ካብ ረኪስ ክሳብ ብጣዕሚ ኸባር) ናይ መግቢ ኣቅሑት ምጥላብ።
- ናይ ሓደሓደ መግቢ ኣቅሑት ክብደት ማለት ከም ናይ ሻይ ካርቶን ወይካዓ ናይ ሩዝ ክረጢትን ኣቅሑት ብኸብደቶም ንምፍላጥ ናይ ኩሽና መጠን ነቲ ሹቅ ምግላጽ የድሊ።

ጸወታታት ምጽዋት

- ቅርጺታት፣ ቁፅሪታትን ኣቐማምጣ ንምፍላይ ጸወታታት ምጽዋት።
- እጫ ዳዶ / Dice ቁፅሪ ዝሕብር ተወሳኺን ዓቢ ናይ መጻወቲ ባንቡላ ዓይነት እዩ። ነቲ ዳዶ ምግልባጥን ብድሕሪ ኡ ንዝወጸ ቁፅሪ ምዝራብ ወይካዓ ምጽሓፍ። ክልተ ቁጽሪታት ብምውጻእ ጠቅላላ ንምፍላጥ ንክልቲኦም ምድማር።
- ምስ ውላድኹም ብቁጽሪ መጻወቲ ብመስመር ምጽዋት። ኣብዚ ዌብሳይት ፡ <http://www.abc.net.au/countusin/> ምርታን።

ቅርጺታት ምስራሕ

- ቅርጺታት ብምውጻእ ምስትውኣል ኣብ ሒሳብ ክዕለት ጠቓሚ ከምዝኾነን እዚ ' ውን ንቁጽሪታት፣ ቅርጺታትን ማዕረ ንምዃኑ ምእላሽ ይጠቅም እዩ።
- ኣብ ጨርቂ፣ ኣብ መጠቅለሊ ወረቐቲ፣ ኣብ ካርዲታትን ኣብ ገዛ ኣቅሑት ንዘሎ ቅርጺታትን ኣወጻስካ ምፍላይ።
- ውላድካ ቅርጺታት ንምውጻእ ክጅምር እንከሎ ቀለም ዝዘለዎ ሽክላት፣ መዓገት፣ ዕንቁጥ ምሳሊ መቁጽሪ ወይካዓ ናይ መመገቢ መሳርሒታት ከም ሹካ ማንኪያ ካራ ይጥቀም። ንኣብነት፡ ቀይሕ፣ ሰማያዊ፣ ጻዕዳ፣ ቀይሕ፣ ሰማያዊ፣ ጻዕዳ ።
- ውላድካ ስእሊ ክስእል ምትብባዕን ብባዕሎም ዘውጽእዎ ቅርጺታት መግለጺ ንክህቡሉ ምትብባዕ። ኣብ ዝወጽእ ነገራት ወይካዓ ኣብ ሰላምታ ካርዲ ወሰናት ነዘም ምጥቃም።

ነገራት ምዕቃን

- ብናይ ስድራኹም ንዘሎ ሰብ ቁመት ንምዕቃን ብናይ መንደቅ ዘሎ መዕቀኒ ካርታ ስእሊ ምጥቃም።
- ንውላድኹም መዕቀኒ ዝኸውን ገመድ ብዝኸነ ንውላድኹም ምቁራጽ። ምስ ናትኹም 'መዕቀኒ ገመድ ቱፕ' ኣብ ዝኸኹም ዘሎ ኣቅሑት ኣይኑ ነውሕን ሓጺር ንምጥቃን የፍልጠካ እዩ። ሓደ ዓይነት ንውላድኹም ንዘለዎ ነገራት ውላድካ ንክፈልይ ምሕታት።
- ካልእ ዓይነት ናይ መዕቀኒ መንገዲታ ኩባያ፣ መቅዲ ማይ ቡራካ፣ ናይ ሻይ ማንኪያ፣ ናይ ብረድ መለጠፊ፣ ብእግሪ ምዕቃን ወይካዓ ብኢድ ንውላድኹም መዕቀኒ እዮም።
- ካብቲ ዝፍተው ባንቡላ ቁመት ንላዕሊ ዓቢ ደርቢታት ዘለዎ ሕንጻ ምሥራሕ። ናይቲ ነዊሕ ግምቢ ቁመት ንምዕቃን ኸንደይ ክፍለ ሕንጻታት ክምዘሎ ውላድካ ንክቆጽር ምሕታት።

ፈቀድኡ እንዳኸድካ ቁጽሪ ምድላይ

- ብከባቢ ንዘለዎ ቁጽሪታት ምስውላድካ ኹይንካ ምድላይ፣ ንኣብነት፡ ቁጽሪ ዝዩ፣ ዓውደ ኣዋርሕ።
- ኣብ ማኪና ታርጋ ዘሎ ቁጽሪታት፣ ምልክት፣ ዓውደ ኣዋርሕ፣ ጋዜጣታት፣ ዓይነት ሹቃት ጽሑፋት፣ ናይ ፍጥነት ምልክት፣ ቁፅሪ ዝዩ ብምርኣይ ምዝራብ።
- ምቁጻር ንምጅማር መለማመዲ ዝተፈለለየ ቁጽሪታት ምጥቃም፤ ንኣብነት፡ ካብ 6 ወካዓ ካብ ፱ ምጅማር። ውላድካ ናብ ቅድሚትን ንድሕሪት ክቆጽር ምሕታት። ኣይኑ ቁጽሪ ቅድሚት ክምዝኸነን ኣይኑ ድሓር ክምዝኸነን ምሕታት።
- ኣብ ካልኩሌተር ንዘሎ ቁጽሪታት ምልላይ። ኣብ ዌብሳይት፡ <http://pbskids.org/cyberchase/games/calculator/calculator.swf> ክፊትካ ብመስመር ዝዛረብ ካልኩሌተር ምጥቃም።

መጻወቲ ካርዲታት ምጥቃም

- ተመሳሳሊ ቁጽሪታት ብምምስሳል ካርዲ ምጽዋት።
- ኣብ ካርዲ ዘሎ ቁጽሪ ቅርጺታት (ልቢታት፣ ኩናት) ብምርኣይን ብምንባብ፤ ቁጽሪ ካብ ዓቢ ጀሚርካ ክሳብ ንኡሽቶ ምቁጻርን ብቅደም ተኸተል ምቕማጥ።

ንምርግጋጽ ሕቶታት ምድላው

- ብቁጽሪ ትምህርቲ ምርመራ ንምግባር ዘተባብዕ ሕቶታት ክዳልው ንውላድኹም ምሕታት።
- እንታይ ዓይነት ቅርጺታት ምርኣይ ትኽእል?
- ን... ብከመይ ጌርና ክንዕቅና ንኽእል?
- ፍርቕ ከመይ ጌርና ንረኽብ?
- ... ብሓባር ንምጥቃም ኣይኑ / ዩ ዝበለጸ ጽቡቕ ሜላ?

ንቁጽሪ ትምህርቲ ናብ ታሪኽ ምልዋጥ

- ብብማዓልቲ ንዝግበሩ ፍጻመታት ወይካዓ ነገራት ናብ ቁጽሪ ትምህርቲ ታሪኽ ምልዋጥ። በዚ ዝሰዕብ ምዝርራብ ክካትት ይኽእል፡
- ኣብ ፍራፍረ ሻሕኒ ንዘሎ ፍረ ምቁጻር።
- ንሓደ ፍረ ናብ ሽዱሽተ ምቁራጽ።
- ብማኪና ወይካዓ ብኣውተቡስ ንዝጓዓዙ ሰባት ምቁጻር።
- ውላድኹም ስእሊ ንክስእልን እዎ ብዛዕባ እቶም ቦቲ ስእሊታት ውሽጢ ስለዘሎ ነገራት ክዛረብ ምትብባዕ። ንናይ ውላድኹም ሓሳብ ክምታሪኽ መጠን ምጽሓፍ። ነዚ ሓደሓደ ምሳሌታት፡
- ኣብናትና ሻሕኒ ሓሙሽተ ቁራፅ ፍረታት ኣለው። ካብዘም ሰለስተ ኣፕልን ክልተ ድማ ሙዝ እዮም።
- ናይተይ ርሳስ መትሓዘ ብውሽጢ ኣርባዕተ ነገራት ኣለዎ። ሓደ ቐይሕ ርሳስ፣ ሓደ ሰማያዊ ርሳስን ክልተ ቐጻል ርሳሳት እዮም።

ምስ ቁጽራታት ምንቅስቃስ

እዞም ሜላታት ሰብነት ብምንቅስቃስ፣ ደምጺ ብምስማሕ፣ ብዓይኒ ተጠቐምካን ብኢድ ዳህሲስካ ንምቁጻር ክትለማመድ ይጠቅም።

ናብ ... ክትበጽሕ ክንደይ ግዜ ምንጣር የደለ?

ፍሕኛ ቅድሚ መሬት ምትንካፋ ክንደይ ግዜ ክተንጥሮ ትኻእል?

ን... ክትሓድጎ ክንደይ ግዜ ይወስደልካ?

ብኣቆጻጽራ ኣትኩሮት

ንመንእሰይ ሕጻውንቲ ኣቆጻጽራ ካብቶም ቐዳማይ ዝኾኑ ናይ ቁጽራ ትምህርቲ ተመኲሮታት ሓደ እዩ። ብዙሕ ግዜ ንቆጻራ ቃላት ትምህርቲ ዝጅመር ፍቱውን ምሩጽ ብዝኾነ መዝሙር ወይካዓ ግጥሚን ናይ ስማት ቁጽራ ብምድግጋም ይኸውን።

ናይ ሕጻውንቲ ኣቆጻጽራ ከመሓየሽ እንክሎ ናይ ሓዳሽ ቁጽራ ትምህርቲ ክዕለት ይረኽቡ እዮም።

ሕጻውንቲ ንዝተኣኸበ ነገራት ምቁጻር ክጅምሩ እንተሎ ነብስ ወክፍ ነገራት ብሓደ ቁጽራ ስም ይፍለጡ እዮም። ብመጀመሪያ ውላድኹም ብነብስ ወክፍ ነገራት ክትንክእ እንክሎ ነቲ ዝፍለጠሎ ናይ ቁጽራ ስም ንክዛረብ ምትብባዕ እዩ።

ሕጻውንቲ ንኩሉ ነገራት ብጉጅለ ምቁጻር ይጅምሩ፤ ንኣብነት፡ ኣጻብዕቲን እግራ ጽብዓትን ኣብ ክዳኖም ዘሎ መልጎማትን ናይ ገዛ ደረጃታት ወይካዓ ናቶም ባንቡላታት ምቁጻር ይኸውን።

ተኣኺቡ ንዘሎ ኣቁሑት ምቁጻር ንምጅማር፤ ሕጻውንቲ ንምቁጻር ምእንታን ክጥዕሞም ብቅደም ተኸተል ምምቕቓው ይኻኣል። ብድሕሪኡ ጠቅላላ ድምር ንምፍላጥ ኣብዝኾነ ነገር ተበጊሶም ቆጻራ ክጅምሩ ይኸእሉ።

እቲ ቅደም ተኸተል እንተተለዊጡ ሓደሓደ ሕጻውንቲ ደጊሞም ምቁጻር ከምዘድልዮም እዩ፤ እዚ 'ውን ከም ክፍለ ህንጻ ብተራ ኔሩ ሕጂ በሓደ ክእኩብ እንተሎ። ከምዚ ዓይነት ሜላ ምፍጣር ጽቡቕ ክኸውን እንተሎ እዚ 'ውን ኣብ መጨረሻታ ዝተቆጻረ በቲ ጉጅለ ክንደይ ከምዘሎ ይነግር።

ሕጻውንቲ ንምቁጻር፣ ንምስኣልን ብዛዕባ ቁጽራታት ንምዝራብ ብዙሕ ልምዲ ከምዘድልዮም እዩ።

ቁጽራታትን ኣቆጻጽራ ኣብ ማዕልታዊ ኣነባብራ ክንደየናይ ከምዝኾነ ብምግላጽ ውላድካ ክፈልጥ ምግባር።

ኣብ ገዛ ነዚ ኣቆጻጽራ ፈቲንኩም ኔርኹም' ዶ?

- ናይ መግቢ ኣቑሑት ናብ ዓረቢያ ክተቅምጥ ወይካዓ ኣብ ገዛ ብሓባር ንዝነበረ ክትፈትሕ ምቁጻር።
- ክትጻወት እንክሎ ነብስ ወክፍ ንናይ ኩዕሶ ምድላው ምቁጻር።
- ናብ ደብዳቤ ሳዱን፣ ቅድሚት ገዛ፣ ክዳን መስቀሊ ንዘሎ ኣካይዳ እግራ ምቁጻር።
- ኣቑሑት ኣኪብካ ምቁጻር ከም ባንቡላታት፣ ዛዕጎል፣ ፍራታት።
- ኣብ ዓውደ ኣዋርሕ ንዘሎ መዓልታት ምቁጻር። ክሳብ ፍሉይ ፍጻሎ ድርጊት ንዘሎ መዓልታት ምቁጻር።